

ዳኞች፡-ተሻገር ገ/ስላሴ

አልማው ወሌ

ዓሊ መሐመድ

ነጋ ዱፊሳ

አዳነ ንጉሴ

አመልካች፡-የቦሌ ክፍለ ከተማ ገቢዎች ዕ/ቤት

ተጠሪ፡-አቶ ሚሊዮን አሰፋ

መዝገቡን መርምረን የሚከተለውን ፍርድ ሰጥተናል፡፡

ፍ ር ድ

ጉዳዩ አንድ በሕገ አግባብ ደረጃው ተለይቶ ግብሩን ሲከፍል የቆየ ግብር ከፋይ የገቢ መጠኑ ሲሻሽል የግብር ከፋይነቱ ደረጃ ለወጥ የሚወሰነው በግብር አስገቢው ባለስልጣን ነው ወይስ በግብር ከፋይ ነው? የሚለውን ጥያቄ የሚመለከት ነው፡፡

ክርክሩ የተጀመረው በግብር ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ ሲሆን በዚህ አካል ይግባኝ ያቀረቡት የአሁኑ ተጠሪ ናቸው፡፡ተጠሪ ለዚህ አካል ባቀረቡት የይግባኝ ቅሬታ በጥብቅና አገልግሎት የጥብቅና ፈቃድ በደረጃ "ሐ" ከፋይነት ያወጡ መሆኑ፣የአሁኑ አመልካች መስሪያ ቤት ከደረጃ "ሐ" ግብር ከፋይነት ወደ ደረጃ "ለ" ግብር ከፋይነት እንዲሻሻል የሰጠው ውሳኔ ሳይኖር ተርን ኦቨር ታክስ አሳውቀህ አልከፈልህም፣የ ደረጃ ለ ግብር ከፋይ ሁኔታ መዝገብ ሳትይዝ ቀርተሃል በሚል መዝገብ ባለመያዝ ቅጣት የጣለባቸው መሆኑንና ይህ ተግባር ከአዋጁ ቁጥር 286/1994 አንቀጽ 48(1)፣89(1) እና ከደንብ ቁጥር 78/1994 አንቀጽ 22(2) ድንጋጌዎች አንፃር ሕጋዊ ያለመሆኑን ገልፀው የአመልካች መስሪያ ቤት ውሳኔ እንዲሻርላቸው ዳኝነት ጠይቀዋል፡፡ጉባኤውም የአሁኑ አመልካች መልስ እንዲሰጥበት ያደረገ ሲሆን አመልካች ባቀረበው መልስም ተጠሪ አመታዊ ገቢያቸው ከብር 100,000.00 (አንድ መቶ ሺህ ብር) በላይ በመሆኑ የደረጃ "ለ" ግብር ከፋይ መሆናቸውን እንደሚያሳይ፣የደረጃ ለ ግብር ከፋይ ደግሞ የተጨማሪ እሴት ታክስ ተመዝጋቢ እስካልሆነ ድረስ በደረጃው የሚጣለውን ማንኛውንም ታክስ መክፈል እንደሚኖርበት፣ በዚህም መሰረት በተቀመጠው የመክፈያ ወቅት ሊከፍሉ እንደሚገባ ስለሚታወቅ ሊከፍሉ እንደሚገባ፣ ገቢ ሰብሳቢ መስሪያ ቤቱም በወቅቱ ባልከፈለውና ሊክፈል በሚገባው ግብር መነሻነት መዝገብ ካለመያዝ መቀጫ መጣሉ በሕግ በተሰጠው ስልጣን መሰረት መሆኑን፣ተርን ኦቨር ታክስ በአዋጅ ቁጥር 308/1995 አንቀጽ 3 መሰረት ከታክስ ነፃ ካልተደረገ በቀር በተጨማሪ እሴት ታክስ ያልተመዘገቡ ሰዎች ከአገር ውስጥ በሚሸጧቸው እቃዎችና አገልግሎት ላይ ተርን ኦቨር ታክስ እንደሚከፈል በግልፅ የተቀመጠና ተጠሪ ቅሬታ በቀረበባቸው ዘመናት የተጨማሪ እሴት ታክስ ተመዝጋቢ ባለመሆናቸው የተርን ኦቨር ታክስ የመክፈል ግዴታ

እንደአለባቸው፣ መዝገብ ባለመያዝ የተጣለው ቅጣትም ከደረጃ "ለ" ግብር ከፋዮች በስተቀር በንግድ ስራ ላይ የተሰማሩ በሙሉ /በከራል/ የሚከራዩ ሕንጻዎች ባለቤት የሆኑ የሒሳብ መዝገብና ሰነዶችን የመያዝ ግዴታ በህግ የተጣለባቸው መሆኑን፣ ማናቸውም የግብር ከፋይ ለአንድ የተወሰነ የግብር ዘመን መያዝ የሚገባውን ተገቢ የሒሳብ መዝገብና መግለጫ ያልያዘ እንደሆነ የተወሰነበትን ግብር 20% መቀጫ እንደሚከፍል በሕጉ መመልከቱን፣ ተጠሪውም የደረጃ "ለ" ግብር ከፋይ በመሆናቸው የሒሳብ መግለጫ ለመያዝ ግዴታ ባለመወጣታቸው የተቀጡ መሆኑንና ይህንንም ለማድረግ የአሁኑ አመልካች በሕጉ ስልጣን የተሰጠው መሆኑን ዘርዘሮ ተከራክሯል። ክርክሩ በዚህ መልክ የቀረበለት ጉባኤም ጉዳዩን መርምሮ ተጠሪ የደረጃ "ለ" ከፍይነት ደረጃውን ራሱ መለወጥ ነበረበት የሚለው የአሁኑ አመልካች ክርክር የሕግ ድጋፍ የሌለው መሆኑንና ከ1999 እስከ 2001 ዓ.ም. ድረስ ያለውን ፍሬ ግብር አመልካች ከተጠሪ ሙሉ በሙሉ ከተቀበለ በኋላ መቀጫው መወሰኑ የህግ ድጋፍ እንደሌለው በምክንያትነት ይዞ የአመልካችን ውሳኔ ውድቅ አድርጎ ተጠሪ መቀጫውን ሊከፍሉ አይገባም ሲል ወስኗል። በዚህ ውሳኔ አመልካች ባለመስማማት ይግባኙን ለአዲስ አበባ ከተማ ይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤት አቅርቦ ግራ ቀኙ ከተከራከሩ በኋላ ተጠሪ የግብር ከፋይነት የደረጃ ለውጡን ራሳቸው አውቀው የደረጃ ለ ግብር ከፋይ በሕጉ የተጣለበትን ግዴታ መወጣት ሲገባቸው የአሁኑ አመልካች መስሪያ ቤት የደረጃ ለውጥ ውሳኔ አላሳወቀኝም በማለት የሚያቀርቡት ክርክርና የግብር ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ የሰጠው ውሳኔ ሕጋዊ አይደለም የሚል ምክንያት በመያዝ የጉባኤውን ውሳኔ በመሻር በመቀጫ ላይ የአሁኑ አመልካች መስሪያ ቤት በተጠሪ ላይ የሰጠውን ውሳኔ አስመልክቶ ጉባኤው የመሰለውን እንዲወስን ጉዳዩን መልሶ ልኮለታል። ከዚህም በኋላ የአሁኑ ተጠሪ የሠበር አቤቱታቸውን ለከተማው ሰበር ሰሚ ችሎት አቅርበው ግራ ቀኙ ከተከራከሩ በኋላ የደረጃ ለውጥ ውሳኔ መሰጠት ያለበት በግብር ሰብሳቢ መስሪያ ቤት እንጂ በግብር ከፋይ ሊሆን አይገባም በሚል ምክንያት የከተማው ይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤት የሰጠው ውሳኔ ተሸር የጉባኤው ውሳኔ በድምጽ ብላጫ ጸንቷል። የአሁኑ የሰበር አቤቱታ የቀረበውም ይህንኑ ውሳኔ በመቃወም ለማስለወጥ ነው።

የአመልካች የሰበር አቤቱታ መሰረታዊ ይዘትም ተጠሪ የደረጃ "ለ" ግብር ከፋይ ሁነው ቆይተው ገቢያቸው ማደጉን ራሳቸው አውቀው በደረጃ ለ ፍሬ ግብርን ሲከፍሉ ከቆዩ በኋላ የደረጃ ለውጥ ስለመኖሩ አመልካች መስሪያ ወስኖ ስላላሳወቀኝ በደረጃ "ለ" ግብር ከፋይነት መዝገብ የመያዝ ግዴታ የለብኝም በማለት የሚያቀርቡትና በከተማው ሰበር ሰሚ ችሎት አብላጫ ድምፅ ተቀባይነት ያገኘው ክርክር ሕጋዊ ድጋፍ የለውም በማለት መከራከሩን የሚያሳይ ነው። አቤቱታው ተመርምሮም በሰበር ችሎቱ ሊታይ የሚገባው ስለመሆኑ ታምኖ ለዚህ ችሎት እንዲቀርብ የተደረገ ሲሆን ለተጠሪ ጥሪ ተደርጎላቸው ቀርበው በጽሑፍ በሰጡት መልስ የአመልካች መስሪያ ቤት ክርክር የሕግ ድጋፍ የሌለው መሆኑን ያሳያሉ ያሏቸውን ምክንያቶችን አንስተው ተከራክረዋል። የአመልካች መስሪያ ቤት ነ/ፈጅም የሰበር አቤቱታቸውን በማጠናከር የመልስ መልሱን አቅርበዋል።

የጉዳዩ አመጣጥ አጠር አጠር ባለመልኩ ከላይ የተገለጸው ሲሆን ይህ ችሎትም የግራ ቀኙኝ ክርክር ለሰበር አቤቱታ መነሻ ከሆነው ውሳኔ እና አግባብነት ካላቸው ድንጋጌዎች ጋር በማገናዘብ በሚከተለው መልኩ መርምሮታል። እንደመረመረውም የግብር ከፋይ ደረጃ ለውጥ መኖሩን የመወሰን ስልጣን የግብር ሰብሳቢው መስሪያ ቤት ስልጣን ነው? ወይስ የግብር ከፋይ ነው? የሚለው ነጥብ በጭብጥነት ሊታይ የሚገባው ሁኖ አግኝቶታል።

ከክርክሩ ሂደት መገንዘብ የተቻለው ተጠሪ የተሰማሩበት የገቢ ማስገኛ ስራ 1ኛ ደረጃ የጥብቅና ስራ ሲሆን የተጠየቁትም የ1999፣2000 እና የ2001 ዓ.ም. የግብር ዘመን መዝገብ ባለመያዣቸው ቅጣት እንዲከፍሉ እንዲሁም በ1999 እና 2000 ዓ.ም. የግብር ዘመን የተርን አሸር ታክስ ፍሬ ግብር፣ገቢን ባለማስታወቅ ግብር በጊዜ ባለመክፈል ቅጣት እንደተወሰነባቸው የአመልካች መስሪያ ቤት የውሳኔ ማስታወቂያ የሚገልጽ መሆኑን ተጠሪ የአመልካች መስሪያ ቤትን ውሳኔ እየተቃወሙ ያሉት የደረጃ ሐ ግብር ከፋይ በመሆን ገቢዬን ሳልደብቅ ያስታወቅሁና የተወሰነውን ግብር የከፈልኩ ስለሆነ ግብር አስገቢው ባለስልጣን ደረጃዬን ሳይለውጥ በደረጃ ለ ግብር ከፋይ፣የተርን አሸር ታክስ ክፈል፣ገቢ ባለማስታወቅና በጊዜ ባለመክፈል እንዲሁም መዝገብ ባለመያዣ ልቀጣ አይገባም በማለት የሚከራከሩ መሆኑን የክርክሩ ሂደት የሚያሳይ መሆኑን፣ተጠሪ አመታዊ ገቢአቸው ብር 100,000.00 ስለመሆኑ ገልፀው በዚህ አግባብ ጥሪ ግብርን ሲከፍሉ የነበሩ መሆኑ በፍሬ ነገር ደረጃ መረጋገጡን ነው።

በመሰረቱ ግብር አስፈላጊነቱ ዘርፈ ብዙ በመሆኑ ሕጉ ይህንን የግብር አስፈላጊነት ግንዛቤ ውስጥ በማስገባትና የግብር አሰባሰብ ስርዓቱን ውጤታማና ቀልጣፋ ለማድረግ በማሰብ በግብር ከፋይም በአጠቃላይ፣እንደታክስ ከፋይነቱ ደረጃና እንደ ታክሱ አይነት በታክስ ከፋይ ላይ የጣለው ግዴታ ያለ ሲሆን በግብር ሰብሰቢ መስሪያ ቤት ላይም የጣለው ግዴታ መኖሩ የሚታወቅ ነው።ሁሉም የግብር ከፋይ ተገቢ በሆነው የሂሳብ አያያዝ ስርአትና የታክስ ባለስልጣኑ በሚያስቀምጠውና በሚፈቀደው አኳኋን የሒሳብ መዛግብትንና ደጋፊ ሰነዶችን አሰናድቶ በስራ ሂደቱ መጠቀም ግዴታው ተብሎ ከሚጠቀሱ ነጥቦች አንዱ ስለመሆኑ ከገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር 286/1994 እና ይህንን አዋጅ ለማሻሻል ከወጣው አዋጅ ቁጥር 608/2001፣ ከተጨማሪ እሴት ታክስ አዋጅ ቁጥር 285/1994 እና ይህንን አዋጅ ለማሻሻል ከወጣው አዋጅ ቁጥር 609/2001፣ ከተርን አሸር ታክስ አዋጅ ቁጥር 308/1995 እና ይህንን አዋጅ ለማሻሻል ከወጣው አዋጅ ቁጥር 611/2001፣ከኤክሳይዝ ታክስ አዋጅ ቁጥር 307/1995 እና ይህንን አዋጅ ለማሻሻል ከወጣው አዋጅ ቁጥር 610/2001 እንዲሁም ከሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 78/1994 እና በስራ ላይ ካሉት ሌሎች አዋጆች፣ደንቦች፣መመሪያዎች ጠቅላላ ድንጋጌዎች ይዘትና መንፈስ የምንገነዘበው ጉዳይ ነው።

ከላይ የተዘረዘሩት ሕጎችን ግብር ሰብሰቢ መስሪያ ቤትን ከአቋቋመው አዋጅ ቁጥር 587/2001 ጋር አንድ ላይ ስንመለከትም ግብር ሰብሰቢ መስሪያ ቤት ግብር የሚሰበሰቡበትን ጊዜና ቦታ፣እያንዳንዱ ግብር ከፋይ የሚከፍለውን የግብር መጠን እንዲሁም ግብር የሚሰበሰብበትን ሁኔታ የግብር መስብሰቢያ ጊዜ ከመድረሱ በፊት በማያሻያማና ግልፅ በሆነ ሁኔታ ለግብር ከፋዮቹ ማሳወቅ ያለበት መሆኑን ያስገንዝባሉ።ይህ በታክስ ስርዓት ግልጽነት እንዲኖር የሚያደርግ ሲሆን በታክስ ሕግ ጽንሰ ሀሳብም ሙሉ ተቀባይነት ያለውና በኢ.ፌ.ዲ.ሪ ሕገ መንግስት አንቀፅ 12 ድንጋጌ ይዘትና መንፈስ አንፃር ሲታይም በአግባቡ ሊተገበር የሚገባው ጉዳይ ነው።ከላይ የተጠቀሱት ሕጎች፣ደንቦችና በስራ ላይ ያሉ መመሪያዎች በአጠቃላይ ሲታዩ ለግብር ሰብሰቢው መስሪያ ቤት ስልጣን ሰጪ ሲሆኑ መስሪያ ቤቱ ግብርን በወቅቱ የማስከፈል፣ግብር ከፋዮቹ የገቢና ወጪ ሰነድ ካልያዙ የግብር ክፍያ መጠንም ተምኖ የማስከፈል፣ግብር ከፋይ በግብሩ አከፋፈል ስርአት የግብር ህጎችን፣ደንቦችንና አግባብነት ያላቸውን መመሪያዎችን ጥሶ ከሆነ በሕግ እንዲጠየቅ ማድረግን፣የግብር ከፋዩን ንብረት መያዝንና የመሳሰሉት ስልጣንና ተግባራት ያሉት መሆኑን ያስገንዝባሉ።እነዚህን ስልጣንና ተግባራት ለመወጣት ደግሞ ግብር ከፋዮችን ደረጃውን የመለየት እና በተገቢው መንገድ ማሳወቅ ያለበት መሆኑ ይታመናል። ሕጉ በግብር ከፋይ ላይ ከጣላቸው መሰረታዊ ግዴታዎች መካከል

ገቢን ማሳወቅና በሕጉ አግባብ ግብሩን መክፈል ነው።ገቢን የማሳወቅ ተግባር ለግብር ከፋይ ደረጃ አወሳሰን ወሳኝ ሂደት ሲሆን ግብርን ለመክፈልም ቀድሞ መሟላት ያለበት ሁኔታ ነው።ይህ የማሳወቅ ተግባር ደግሞ በሕጉ አግባብ ለእያንዳንዱ የግብር አይነት በሕግ በተቀመጠለት ጊዜና ባለስልጣኑ ተገቢ ነው ባለው መንገድ ተገቢውን ማስረጃ /ቅፅ /በመሙላት መካሄድ ያለበት ጉዳይ ነው።በአግባቡ ያልተያዘ መዝገብም ሆነ በሕግ በተወሰነው ጊዜ ያልተከናወነ ገቢውን አሳውቆ ግብር መክፈል ድርጊት መቀጫን የሚያስከፍል ከመሆኑም በላይ በወንጀል ጭምር ሊያስቀጣ የሚችል ነው።

በገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር 286/1994 አንቀፅ 11፣ 14 እና 17 ድንጋጌዎች ስር እንዲሁም በደንብ ቁጥር 78/1994 አንቀጽ 18 ስር የግብር ከፋዮች ደረጃ ተዘርዘሯል።እነዚህ ድንጋጌዎች ለግብር ከፋዮች ደረጃ መሰረት ያለደረጉት አንዱ መነሻ የግብር ከፋዩን የአመታዊ ገቢ መጠን ነው።የደንብ ቁጥር 78/1994 የእያንዳንዱ ደረጃ ግብር ከፋይ ስላለበት ግዴታ በግልጽ ያሳያል።በዚህም መሰረት የደንቡ አንቀፅ 19 መዝገብ የመያዝ ግዴታ ያለባቸው ግብር ከፋዮች ደረጃ "ሀ" እና ደረጃ "ለ" መሆናቸውን የሚያሳይ ሲሆን የአዋጅ ቁጥር 286/1994 አንቀፅ 48(1) ድንጋጌ የደረጃ "ለ" ግብር ከፋዮች መዝገብ የመያዝ ግዴታ የሌለባቸው መሆኑን ሲደነግግ የተርን ኦቨር ታክስ አዋጅ ቁጥር 308/1995 አንቀፅ 10 ደግሞ የተርን ኦቨር ታክስ ማስታወቂያ ማቅረብና ታክሱን የመክፍል ግዴታ የተለያየ መሆኑን ያሳያል።አንድ ግብር ከፋይ በወጣለት ደረጃ መሰረት ግብር የመክፍሉ ሁኔታ ሊቀጥል ወይም ሊለወጥ የሚችልበት አግባብ ስለመኖሩም ደንብ ቁጥር 286/1994 በአንቀፅ 22(2) ስር ተደግገኛል።በዚህ ድንጋጌ አግባብ የግብር ከፋይ ደረጃ በነበረው ደረጃ እንዲቀጥል ወይም እንዲለወጥ የሚደረገው ግብር ከፋይ የሚያቀርበውን መግለጫ፣መረጃዎችንና የአከባቢ ሁኔታዎችን መሰረት በማድረግ ሲሆን ይህ ተግባር በግብር አስገቢው ባለስልጣን መስሪያ ቤት ሊከናወን የሚችለው ለጉዳዩ ያገኛቸውን ማስረጃዎች በመመርመርና ክብደታቸውን በመመልከት ስለመሆኑ የድንጋጌው ይዘትና መንፈስ ያሳያል።ሕግ አውጪው በደንቡ አንቀፅ 18 ስር ለግብር ከፋዮቹ ደረጃ ከአወጣላቸው በኋላ በዚህ አግባብ ደረጃው ቀጣይነት ሊኖር የማይችልበት አጋጣሚ እንደሚኖር በመገመት የደረጃ ለውጡን ባለስልጣኑ መስሪያ ቤት ሊወስን የሚችበትን አግባብ በደንቡ አንቀፅ 22(2) ስር በግልፅ አስፍሯል።ይህ ድንጋጌ ግብር አስገቢው መስሪያ ቤት የደረጃ ለውጡን ሊወስን ይችላል ብሎ ፈቃድነት ባለው ሁኔታ መደንገጉ ግልፅ ሲሆን ይኸው የድንጋጌው ቅርፅና ይዘት ግን የደረጃ ለውጡ በግብር አስገቢው ባለስልጣን ሳይወሰን ቢቀር ግብር ከፋይ በራሱ የደረጃ ለውጡን መወሰን ያለበት ስለመሆኑ አያስገነዝብም።ግብር ከፋይ በራሱ ጊዜ የደረጃ ለውጡን መወሰን አለበት ከተባለ በግብር አሰባሰብ ስርዓት ላይ የራሱ የሆነ አሉታዊ ተጻዕኖ ሊያስከትል እንደሚችል የሚታመን ነው።የኸውም ግብር ከፋይ ገቢውን አሳንሶ በማቅረብ ሊከፍል የሚገባውን ግብር ሳይከፍል እንዲቀር የማድረግና በታክሱ ስርዓቱ ላይ የማጭበርበር ድርጊት እንዲስፋፋ ሰፊ በር የሚከፍት መሆኑ ይታመናል።የግብር ሰብሳቢ ባለስልጣኑን ከአቋቋመው አዋጅ ቁጥር 587/2001ም ሆነ ከገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር 286/1994 አንቀፅ 38 ድንጋጌዎች ይዘትና መንፈስ የምንገነዘበው የግብር አስገቢው ባለስልጣን በግብር ስርዓቱ ላይ ከፍተኛ የቁጥጥር ስራ በማድረግ የግብር ስርዓቱን ውጤታማና ቀልጣፋ የማድረግ ሃላፊነት ና ተግባር የተሰጠው መሆኑን ሲሆን ይህንኑ የባለስልጣኑ ሃላፊነትና ተግባር ውጤታማ እንዲሆን ከግብር ከፋይ የሚጠበቀው ግዴታ በሕጉ የተጣሉበትን ግዴታ መወጣት ነው።በግብር ከፋይ ላይ በሕጉ የተጣሉበት ግዴታዎች በባለስልጣኑ መስሪያ ቤት በወጣለት ደረጃ መሰረት ግብሩን በወቅቱ፣በተገቢው ቦታና ሁኔታ መክፈል እንጂ ደረጃውን ጭምር ግብር ከፋይ አውጥቶ ግብርን እንዲከፍል አይደለም።

ወደተያዘው ጉዳይ ስንመለስ ተጠሪ የደረጃ "ሐ" ግብር ከፋይ ሁነው ከ1999 እስከ 2001 ዓ.ም. ድረስ ያገኙትን ገቢ ሳይደብቁ ገቢያቸውን ለአመልካች መስሪያ ቤት ማሳወቃቸው፣ ግብር ባለመክፈል ወይም አሳንስው በማሳወቃቸው የተወሰነባቸው ቅጣት የሌለ መሆኑ፣ በአዋጅ ቁጥር 308/1995 አንቀፅ 10(2(ሐ)) መሰረት ተጠሪ ግዴታቸውን አልተወጡም የሚል ክርክር በአመልካች በኩል ያለመቅረቡን ፍሬ ነገርን የማጣራትና ማስረጃን የመመዘን ስልጣን ያለው ጉባኤው ያረጋገጠው ጉዳይ ነው። እንዲህ ከሆነ አመልካች አሁን አጥብቆ የሚከራከረው ተጠሪው ገቢያቸው ከብር 500,000.00 (አምስት መቶ ሺህ ብር) በላይ መሆኑን እያወቁ የግብር ከፋይነት ደረጃቸውን ከደረጃ "ሐ" ወደ ደረጃ "ለ" ራሳቸው ከፍ አድርገው በመወሰን የደረጃ "ለ" ግብር ከፋይ ያለበትን መዝገብ የመያዝ ግዴታ መወጣት ነበረባቸው በማለት ነው። ይሁን እንጂ ከላይ በዝርዝር ከተመለከትናቸው የሕግ ድንጋጌዎች ይዘትና አላማ አንጻር ሲታይ አንድ ግብር ከፋይ ገቢውን በሕጉ አግባብ ለግብር አስገቢው መስሪያ ቤት ከማሳወቅ ውጪ ደረጃውን ራሱ ሊወሰን እንደሚገባ በሕጉ ግልጽ ግዴታ የተጣለበት ባለመሆኑና የግብር ከፋይን ደረጃ ለውጥ የመወሰን ስልጣን የግብር አስከፋይ መስሪያ ቤት በመሆኑ አመልካች ተጠሪ ላይ መቀጮ የሚጥልበት ሕጋዊ መሰረት የለም። የአመልካቹ ክርክር የግብር ከፋይን መብትና ግዴታ ከግብር ሰብሳቢው ባለስልጣን ሃላፊነትና ተግባር ጋር ያላገናዘበና ለታክስ ስርዓቱ ውጤታማነትና ቀልጣፋነትም አሉታዊ ውጤት ያለው በመሆኑ ተቀባይነት የሌለው ሲሆን የአዲስ አበባ ከተማ ሰበር ሰሚ ችሎት የሰጠው ውሳኔ በአንፃሩ የአዋጅ ቁጥር 286/1994 አንቀፅ 38፣ የደንብ ቁጥር 78/1994 አንቀፅ 18 እና 22፣ የአዋጅ ቁጥር 308/1995 አንቀፅ 10(2(ሐ)) እንዲሁም አዋጅ ቁጥር 587/2001 እና ተቀባይነት ያላቸውን የታክስ ህግ መርሆችን ያገናዘበ ሁኖ አግኝተናል። በዚህም ምክንያት በጉዳዩ ላይ የተሰጠው ውሳኔ መሰረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት የለበትም በማለት ተከታዩን ወስነናል።

ው ሣ ኔ

1. በአዲስ አበባ ከተማ ይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤት ሰበር ችሎት በመ/ቁጥር 16215 ሐምሌ 20 ቀን 2003 ዓ.ም. በአብላጫ ድምፅ የተሰጠው ውሳኔ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁጥር 348(1) መሰረት ጸንቷል።
2. የአንድ ግብር ከፋይ ደረጃ ለውጥ ሊወሰን የሚገባው በግብር ከፋይ ሳይሆን በግብር ሰብሳቢው ባለስልጣን ነው ብለናል።
3. ወጪና ኪሳራ ግራ ቀኝ የየራሳቸውን ይቻሉ ብለናል

መዝገቡ ተዘግቷል፤ ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ ብለናል።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።